

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

برنامه مدون بخش زنان

جهت کارآموزان

نام درس: کارآموزی بیماریهای زنان و مامایی

واحد: ۶

مقطع: کارآموزی

طول دوره: ۲ ماه

مدیر مسئول برنامه: مدیر گروه، معاون آموزشی بیمارستان

مکان آموزشی: بیمارستان نیک نفس رفسنجان

مقررات و شرح وظایف

کارآموزان موظفند:

۱. راس ساعت ۸ صبح در بیمارستان و ۸:۳۰ در گزارش صبحگاهی حضور داشته باشند.
۲. از بیماران بستری بر روی تخت های خود شرح حال بگیرند و نسبت به آنها شناخت کامل داشته باشند.
۳. قبل از راند آموزش بیماران خود را ویزیت نموده و شرکت فعال در بخش داشته باشند.
۴. چهارشنبه ها در کنفرانس های دانشجویی ژورنال کلاب حضور فعال داشته باشند.
۵. روزانه در راند اسنادید آموزش حضور فعال داشته باشند.
۶. روزانه با حضور اساتید در درمانگاه زنان حضور فعال داشته باشند.
۷. روزانه طبق برنامه تنظیمی در بلوک زایمان حضور فعال داشته باشند.
۸. روزانه طبق برنامه تنظیمی در اتاق عمل حضور داشته باشند.
۹. روزانه طبق تنظیمی از چهار بعد از ظهر تا هشت شب اورژانس بیمارستان و بخش های بستری حضور فعال داشته باشند.
۱۰. موارد قید شده در لاگ بوک مورد توجه بیشتر قرار گرفته و امضاء اساتید رسانده شود.

منابع مطالعه

کتاب دنفورث و مطالب ارائه شده در بخش و کلاس تئوری زنان.

سایر منابع جهت مطالعه بیشتر:

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۱. نظام کشوری مراقبت مرگ مادری (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
۲. مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ویژه پزشک عمومی چاپ پنجم (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
۳. حداقل توانمندیهای مورد انتظار پزشک عمومی دانش آموخته از دانشگاههای علوم پزشکی کشور جمهوری اسلامی ایران (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
- آموزش و ارزیابی بالینی، آنچه هر استاد بالینی باید بداند (دکتر الهه مکان راد و همکاران)
۴. شاخص های های ارزیابی درونی مبتنی بر استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)

محتوایی که باید آموزش داده شده و فراگرفته شود.

۱. آنوتومی دستگاه تناسلی
۲. فیزیولوژی قاعدگی و اشکال طبیعی قاعدگی و دیس منوره
۳. بیانسگی
۴. بیماریهای مقاربتی دستگاه تناسلی تحتانی
۵. عفونتهای دستگاه تناسلی فوقانی
۶. خونریزیهای غیر رحمی (انواع تشخیص های افتراقی و روش های تشخیصی ونحوه برخورد با تشخیص با آن)
۷. نازایی (انواع، علل، روش های تشخیصی و درمانی)
۸. سقط (انواع، تشخیص و درمانی)
۹. حاملگی خارج رحمی
۱۰. آمنوره (انواع، تشخیصی و برخورد تشخیصی)
۱۱. ضایعات پیش تهاجمی و تهاجمی سرویکس (فاکتورهای مستعد کننده، انواع ضایعات پیش تهاجمی، پاپ اسمیر، کانسر سرویکس (شامل مرحله بندی ساده اشاره به روش های درمانی و پیش آگهی)
۱۲. بیماریهای خوش خیم و بدخیم تخمدان، نحوه تشخیصی با توده های لگنی
۱۳. آشنایی با بیماریهای خوش خیم و بدخیم رحم (مرحله بندی ساده، عوامل مستعد کننده، انواع تشخیص های افتراقی، روش های تشخیصی و درمان در حد ذکر نام)
۱۴. بیماریهای تروفوبلاستیک بارداری
۱۵. روش های پیشگیری از بارداری (انواع، کارائی و شکست، مکانیسم اثر، موارد مصرف و منع مصرف، فوائد و عوارض)

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۱۶. غربالگری کانسر پستان ، نحوه برخورد تشخیص با گالاکتوره
۱۷. تغییرات فیزیولوژیک در دوران بارداری (شامل تغییرات وزن،خون،قلب وعروق ،پوست وپستان ،دستگاه تنفسی ، ادراری ، تناسلی ، گوارش ، تیروئید)
۱۸. مشاوره قبل از بارداری (غربالگری و تشخیص و درمان بیماریهای موجود) روشهای تشخیصی بارداری و مراقبت های دوران بارداری
۱۹. ساختمان لگن و زایمان (مکانسیم ، نحوه اداره، سیر وروش های بی دردی)
۲۰. دوره پس از زایمان و اختلالات آن (خونریزی و عفونت)
۲۱. دیستوشی (انواع ،تشخیص ، القای زایمان ، زایمان با اسباب ، سزارین وعوارض)
۲۲. خونریزی های مامایی (دکولمان ، جفت سرراهی ، DIC)
۲۳. بیماریهای هیپوتانسیو در بارداری
۲۴. زایمان زودرس ، زایمان دیررس ومحدودیت رشد داخل رحمی
۲۵. روشهای ارزیابی سلامت جنین ،زجر جنین ،تشخیص قبل از تولد
۲۶. برخورد با حاملگی پرخطر وچندقلویی
۲۷. بیماریهای شایع داخلی وجراحی در حاملگی(دیابت ،آنمی وترومبوسیتوپنی ، بیماریهای تیروئید ، عفونت وسنگ کلیه ، بیمارهای قلبی ، آسم ،صرع ،شکم حاد)
۲۸. نحوه برخورد تشخیصی در بیمار با درد لگن
۲۹. داروهای رایج مصرفی وروش های تصویر برداری در زنان ومامایی
۳۰. مسائل قانونی مرتبط با صدور گواهی فوت ، گواهی استعلاجی ، موارد سوء استفاده جنسی ، سقط جنین ، ختم بارداری ، گزارش عوارض جانبی داروها
۳۱. علل شایع مرگ ومیر مادران وضعیت این شاخص در ایران ، منطقه وجهان

روش آموزش دادن

Lecture based-bed side teaching –skill lab

Small group discussion- procedural skill teaching video presentation

حیطه مهارت

۱. توانایی گرفتن شرح حال بالینی از بیمار

۲. توانایی انجام معاینه فیزیکی بیمار

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۳. توانایی انجام معاینه دستگاه تناسلی (خانم)
۴. توانایی انجام معاینه پستان
۵. توانایی انجام ماساژ رحمی (یک یا دودستی)
۶. توانایی سمع قلب جنین و معاینه لئوپولد
۷. توانایی کنترل حرکات جنین و انقباضات رحمی
۸. توانایی گذاشتن اسپکولوم و تهیه پاپ اسمیر
۹. توانایی تفسیر گزارش پاپ اسمیر
۱۰. توانایی تفسیر NST

حیطه نگرش

۱. اعتقاد و تعهد به رعایت اصول اخلاق اسلامی در رفتار حرفه ای
۲. دانستن نگرش حرفه ای صحیح و توانایی ایجاد حس اعتماد و احترام متقابل بین پزشک ، بیمار و کلیه همکاران تیم بهداشتی
۳. ارزش نهادن به استقلال بیمار در انتخاب و مشارکت فعالانه بیمار در تصمیم گیریهای مربوط به وی
۴. رعایت حقوق متقابل بیمار و پزشک
۵. ارتباط مناسب با بیمار و همراهانش بر اساس زمینه های فرهنگی ، مذهبی ، اقتصادی ، اجتماعی ، سن ، جنس ، و میزان تحصیلات
۶. آشنایی با پیشرفت های دانش پزشکی و چگونگی کاربرد روش های نوین پزشکی و مشارکت در اعتلای دانش پزشکی
۷. شناخت مسئولیت های قانونی پزشک عمومی
۸. علاقمندی به شرکت ، برنامه ریزی ، و انجام امور پژوهشی
۹. روش ارزشیابی
- *ارزشیابی به صورت ارزشیابی توان علمی (۲/۳ کل نمره) و ارزشیابی در نحوه عملکرد کارآموز (۱/۳ کل نمره) انجام می شود.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۱. ارزشیابی در پایان بخش زنان در آخرین روز دوره برگزار می شود.

۲. ارزشیابی توان علمی با امتحان کتبی ، تشریحی انجام می شود.

۳. ارزشیابی عملکرد بر اساس بندهای زیر انجام می شود.

- کنفرانس

-شرح حال کامل و سیر بیماری

-نمره حضور و غیاب و رعایت اختلاف پزشکی با همکاران ، پرسنل و بیماران

-تکمیل لاگ بوک

- نمره شرکت فعال در راند آموزشی و ژورنال کلاب

- نمره شرکت فعال و درمانگاه زنان و گزارش صبحگاهی

به ازاء هر یک جلسه غیبت غیر موجه از بخش ۱/۲۵ از کل نمرات کسر می گردد.

مواردیکه کارآموز ملزم به تکرار بخش می باشد:

نمره نهایی ارزشیابی کمتر از ۱۲ می باشد.

برنامه مدون بخش زنان

جهت کارورزان

نام درس : کارورزی بیماریهای زنان و مامایی

واحد: ۸

مقطع: کارورزی

طول دوره: ۲ ماه

مدیر مسئول برنامه : مدیر گروه معاون آموزشی بیمارستان

مکان آموزشی : بیمارستان نیک نفس رفسنجان

مقررات و شرح وظایف

کارآموزان موظفند :

۱. راس ساعت ۷/۳۰ صبح در بخش حضور داشته باشند.

۲. ساعت ۷/۳۰ تا ۸ بیماران را ویزیت نموده و موظف به نوشتن شرح حال و سیر بیماری و خلاصه پرونده در پرونده بیماران مربوطه می باشند.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۳. از ساعت ۸ صبح تا ۸/۳۰ working roud همراه با اتند مربوطه انجام می شود.
۴. جهت ارائه گزارش صبحگاهی در ساعت ۸/۳۰ در گزارش صبحگاهی حضور پیدا کند و کارورز کشیک بایستی پرونده تمام بیماران در روزهای قبل را آماده کند.
۵. قبل از راند آموزشی بیماران خود را ویزیت نموده و شرکت فعال در بخش داشته باشند.
۶. روزهای چهارشنبه در کنفرانس دانشجویی و ژورنال کلاب شرکت نمایند
۷. روزهای یکشنبه ، سه شنبه در jurnal club ارائه شده حاضر شده و هر کدام حداقل یک مقاله از ژورنالهای معتبر ارائه نمایند.
۸. روزهای در راند استاتید آموزشی حضور فعال داشته باشند.
۹. روزانه باحضور اساتید درمانگاه زنان حضور فعال داشته باشند.
۱۰. روزانه طبق برنامه تنظیمی در بلوک زایمان حضور فعال داشته باشند.
۱۱. روزانه طبق برنامه تنظیمی در اتاق عمل حضور فعال داشته باشند.
۱۲. انترن بلوک زایمان تحت نظر استاتید بیماران را ویزیت کرده و نوشتن شرح حال و سیر بیماری با ذکر ساعت تاریخ نام و نام خانوادگی اقدام نموده و کنترل دقیق بر روی آنها داشته باشد.
۱۳. در هنگام تعویض شیفت ، به صورت کتبی و حضوری بیماران را با ذکر وضعیت آنان به انترن تحویل نماید.
۱۴. هنگام تعویض شیفت صبح و عصر ساعت ۱ بعدظهر می باشد و هیچ انترنی حق ندارد بیمارستان را ترک نماید.
۱۵. کارورز کشیک موظف به گرفتن شرح حال و معاینه دقیق تمامی بیماران بستری در آن روز و پیگیری آزمایشات اورژانسی درخواستی بیماران می باشد
۱۶. کارورزان کشیک موظفند جهت نوشتن دستورات دارویی مورد نیاز بیمار با آنکال زنان هماهنگی لازم را به عمل آورند.
۱۷. کارورزان موقع ترخیص بیمار موظفند به نوشتن خلاصه پرونده با شرح مشخصات بیمار ، علائم بالینی ، بررسی های پاراکلینک ، تشخیص نهایی و می باشند در پایان خلاصه پرونده ذکر نام انترن و یا استفاده از مهم انترنی الزامی می باشد.
۱۸. کارورزان موظف به نوشتن مشاوره ها-برگه های پاتولوژی و سونوگرافی و سی تی اسکن در خواست شده جهت بیماران مربوطه می باشند.
۱۹. کارورز کشیک موظف به دیدن تمام جواب آزمایشات حاضر شده در عصر و شب می باشند و در صورت لزوم اطلاع به آنکال زنان و یا پزشک مربوطه داده شود .
۲۰. کارورزان بایستی دستورات دارویی تجویزی را کتبا" در برگ دستورات پزشک یادداشت نمایند. ضمناً" از دستور دارویی تلفنی جهت بیماران خود بیماران خود داری نمایند.

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۲۱. کارورز کشیک حق خروج از بیمارستان و محول کردن به اینترن بخش را ندارد.

۲۲. مدت مرخصی کارورز در طول یک ماه دو روز می باشد که بایستی با تعیین جانشین و موافقت استاد مربوطه و مدیر گروه درخواست گردد.

منابع مطالعه

کتاب دنفورث و مطالب ارائه شده در بخش زنان

سایر منابع جهت مطالعه بیشتر

۱. نظام کشوری مراقبت مرگ مادری (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
۲. مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ویژه عمومی چاپ پنجم (اداره سلامت مادران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
۳. حداقل توانمندی های مورد انتظار پزشک عمومی دانش آموخته از دانشگاه های علوم پزشکی کشور جمهوری اسلامی ایران (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)
۴. آموزش و ارزیابی بالینی ، آنچه هر استاد بالینی باید بداند (دکتر الهه ملکان راد و همکاران)
۵. شاخص های ارزیابی درونی بر استانداردهای پایه دوره آموزش پزشکی عمومی (معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی)

محتوایی که باید آموزش داده شده و فراگرفته شود

۱. آناتومی دستگاه تناسلی
۲. فیزیولوژی قاعدگی و اشکال طبیعی و غیر طبیعی قاعدگی و دیس منوره
۳. یائسگی
۴. بیماری های مقاربتی دستگاه تناسلی تحتانی
۵. عفونت های مقاربتی دستگاه تناسلی تحتانی
۶. خونریزی های غیر طبیعی رحمی (انواع تشخیص های افتراقی و روش تشخیصی و نحوه برخورد با تشخیصی با آن)
۷. نازایی (انواع ، علل ، روش های تشخیصی و درمانی)
۸. سقط (انواع ، تشخیص و درمان)
۹. حاملگی خارج رحمی
۱۰. آمنوره (انواع ، تشخیص و برخورد تشخیصی)

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۱۱. ضایعات پیش تهاجمی و تهاجمی سرویکس (فاکتورهای مستعد کننده ، انواع ضایعات پیش تهاجمی ، پاپ اسمیر ، کانسر سرویکس) شامل مرحله بندی ساده اشاره به روش های درمانی و پیش آگهی)
۱۲. بیماریهای خوش خیم و بدخیم تخمدان ، نحوه تشخیص با توده های لگنی
۱۳. آشنایی با بیماریهای خوش خیم رحم (مرحله بندی ساده ، عوامل مستعد کننده ، انواع تشخیص های افتراقی ، روش های تشخیصی و درمان در حد ذکر نام)
۱۴. بیماریهای تروفوبلاستیک بارداری
۱۵. روش های پیشگیری از بارداری (انواع ، کارائی و شکست ، مکانسیم اثر ، موارد مصرف و منع مصرف ، فوائد و عوارض)
۱۶. غربالگری کانسر پستان ، نحوه برخورد تشخیصی با گالاکتوره
۱۷. تغییرات فیزیولوژیک در دوران بارداری (شامل تغییرات وزن ، خون ، قلب و عروق ، پوست و پستان ، دستگاه تنفسی ، ادراری ، تناسلی ، گوارش ، تیروئید)
۱۸. مشاوره قبل از بارداری (غربالگری و تشخیص و درمان بیماریهای موجود) روشهای تشخیصی بارداری و مراقبتهای دوران بارداری
۱۹. ساختمان لگن و زایمان (مکانسیم ، نحوه اداره ، سیر و روش های بی دردی)
۲۰. دوره پس از زایمان و اختلالات آن (خونریزی و عفونت)
۲۱. دیشتوشی (انواع تشخیص ، القای زایمان ، زایمان با اسباب ، سزارین و عوارض)
۲۲. خونریزی های مامایی (دکولمان ، جفت سرراهی ، DIC)
۲۳. بیماریهای هیپوتانسیو در بارداری
۲۴. زایمان زودرس ، زایمان دیررس و محدودیت رشد داخل رحمی
۲۵. روش های ارزیابی سلامت جنین ، زجر جنین ، تشخیص قبل از تولد
۲۶. برخورد با حاملگی پر خطر و چند قلویی
۲۷. بیماریهای شایع داخلی و جراحی در حاملگی (دیابت ، آنمی و ترومبوسیتوپنی ، بیماریهای تیروئید ، عفونت و سنگ کلیه ، بیماریهای قلبی ، آسم صرع ، شکم حاد)
۲۸. نحوه برخورد تشخیصی در بیماری یا درد لگن
۲۹. داروهای رایج مصرفی و روش های تصویر برداری در زنان و مامایی
۳۰. مسائل قانونی مرتبط با صدور گواهی فوت ، گواهی استعلاجی ، موارد استفاده جنسی ، سقط جنین ، ختم بارداری ، گزارش عوارض جانبی داروها

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

۳۱. علل شایع مرگ و میر مادران و وضعیت این شاخص در ایران ، منطقه و جهان

روش آموزش دادن

Lecture based- bed side teaching – skill lab

Small group discussion-prose dural skill teaching video presentation

حیطه مهارت

۱. توانایی گرفتن شرح حال بالینی از بیمار و همراهان وی
۲. توانایی نوشتن صحیح خلاصه پرونده ، on- off service note طبق الگوهای موجود در مراجع معتبر علمی
۳. توانایی انجام معاینه فیزیکی بیمار
۴. توانایی انجام معاینه دستگاه تناسلی (خانم)
۵. توانایی انجام معاینه پستان
۶. توانایی انجام ماساژ رحمی (یک یا دودستی)
۷. توانایی ثبت کامل یافته های مرتبط با بیمار
۸. توانایی طرح تشخیص های افتراقی
۹. توانایی تحلیل و تفسیر یافته ها
۱۰. توانایی طرح روش های تشخیصی و درمانی مناسب (plan)
۱۱. توانایی تجویز داروهای اصلی و لازم در زنان و مامایی (موارد مصرف ، و منع مصرف ، عوارض جانبی و تداخلات دارویی)
۱۲. توانایی انجام مشاوره با متخصصان مربوطه
۱۳. توانایی انجام مشاوره قبل از بارداری
۱۴. توانایی تفسیر تستهای آزمایشگاهی و رادیولوژی رایج از قبل از قبیل خون ، کامل ادرار ، NST پاپ اسمیر ، اسیرموگرام ، سونوگرافی
۱۵. توانایی ارجاع بیمار در موارد لزوم
۱۶. مدیریت خونریزیهای حاد و غیر طبیعی رحم
۱۷. توانایی انجام اقدامات عملی زیر:
-رگ گیری و تزریق مایعات وریدی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

- گذاشتن سوند ادراری (خانم)
- سمع قلب جنین و معاینه لئوپولد
- گذاشتن اسپکولوم و تهیه پاپ اسمیر (کارورز آقا مولاژ)
- احیاء قلبی ریوی مادر و نوزاد
- انجام زایمان خود بخودی طبیعی
- انجام اپی زیوتومی و ترمیم آن
- کورژ در موارد احتباس جفت
- خارج نمودن محصولات بارداری در حال خروج از سرویکس (با پنس جفت)
- گذاشتن و خروج IUD (کارورز آقا مولاژ)
- تنبیت و انتقال نوزاد از اطاق زایمان
- شروع تغذیه با شیر مادر در ساعات اول تولد

حیطه نگرش

- * اعتقاد و تعهد به رعایت اصول اخلاق اسلامی در رفتار حرفه ای
- * داشتن نگرش حرفه ای صحیح و توانایی ایجاد حس اعتماد و احترام متقابل بین پزشک ، بیمار و کلیه همکاران تیم بهداشتی
- * ارزش نهادن به استقلال بیمار در انتخاب و مشارکت فعالانه بیمار در تصمیم گیریهای مربوط به وی
- * رعایت حقوق متقابل بیمار و پزشک.
- * ارتباط مناسب با بیمار و همراهانش بر اساس زمینه های فرهنگی ، مذهبی ، اقتصادی ، اجتماعی ، سن ، جنس و میزان تحصیلات
- * آشنایی با پیشرفت های دانش پزشکی و چگونگی کاربرد روش های نوین پزشکی و مشارکت در اعتلای دانش پزشکی
- * شناخت مسئولیت های قانونی پزشک عمومی
- * علاقمندی به شرکت ، برنامه ریزی و انجام امور پژوهشی .

روش ارزشیابی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
مرکز آموزشی درمانی نیک نفس

ارزشیابی به صورت ارزشیابی توان علمی (۸ نمره) و ارزشیابی به نحوه عملکرد کارورز (۱۲ نمره) انجام می شود

- ارزشیابی در پایان بخش زنان در آخرین روز دوره برگزار می شود.

- ارزشیابی توان علمی با امتحان OSCE - امتحان شفاهی ، امتحان کتبی تشریحی انجام می شود.

- ارزشیابی عملکرد بر اساس بندهای زیر انجام می شود.

۲ نمره دادن کنفرانس

۲ نمره شرح حال کامل و سیر بیماری و خلاصه پرونده نویسی

۳ نمره حضور و غیاب و رعایت اخلاق پزشکی در رفتار با همکاران ، پرسنل و بیماران

۲ نمره شرکت فعال در راند آموزشی و ژورنال کلاب

۱ نمره شرکت فعال در درمانگاه زنان و گزارش صبحگاهی

۲ نمره فعال بودن در کشیک - پیگیری جواب آزمایشات و پاراکلینیک بیماران

به ازاء هر یک جلسه غیبت غیر موجه از بخش ۰/۵ نمره از کل نمرات کسر می گردد.

در صورت غیبت غیر موجه از کشیک دانشجوی ۱ الی ۳ کشیک اضافی داشته و در صورت لزوم به کمیته انضباطی معرفی خواهد شد . در مورد عدم حضور در بخش در ساعات کشیک همانند غیبت عمل خواهد شد.

مواردی که کارآموز ملزم به تکرار بخش می باشد : نمره نهایی ارزشیابی کمتر از ۱۲ می باشد.